

Rüştü Bey (Bulduk) (1874-1924)

1290/1874'te Elazığ'ın Palu ilçesinin Yazıbaşı köyünde doğdu. Babası Hacı Necip Paşa, annesi ise Kadriye Hanım'dı. İlk ve ortaöğrenimini Palu'da tamamladı. Toprak sahibi babasından kalan arazide çiftçilik ile meşgul oldu. Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin 4. dönemi yani son dönemi için 18 Şubat 1920'de yapılan seçimde Ergani'den milletvekili seçildi. 1 Kasım 1920'de Ankara'ya gelerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne katıldı. 11 Şubat 1921'de yöresindeki halka Milli Mücadele'nin amaç ve hedefini anlatmak ve aydınlatmak için 27 Nisan 1921'e kadar izinli sayılması kararlaştırıldı. 21 Eylül 1921'de Meclise döndükten sonra 19 Ocak 1922'de yeniden 5 ay süre ile izin aldı. 1922'nin 8 ayını da izinli geçirdi. Bu nedenle herhangi bir komisyonda görevlendirilmedi.

Meclis zabıtlarında "Palu kazasının liva haline ifrağına" dair bir teklifi ve toplam dört konuşması mevcuttur. Bu konuşmalardan bazıları özetle şu şekildedir:

"Teşkilatı Esasiye Kanunu münasebeti" ile söz alarak milyonlarca halkın idaresini temsil eden bu kanunun birkaç maddeden ibaret olduğunu dile getirmişti. Bu kanun esas kabul ediliyordu. Ancak bazı kısımlarının düzenlenmeye ihtiyacı vardı. Bunun da nedeni bazı maddelerinin milletin şimdiki irfan ve ızanından bir kaç derece uzak olmasıydı. Buna ilave edilecek kanunlarında başka memleketlere ait olmasından dolayı çirkin fıkralar oluşuyordu. "Tenasübündeki noksanlarından dolayı nevzadın da hasta olması lâzım gelir. Çünkü eğri defterden doğru çizgi çıkmaz." diyerek ilave edilecek kanunları eleştirmişti.

"Frenginin men ve tahdidi sirayeti hakkında kanun" münasebetiyle söz alarak Türkiye'de meydana gelen bu illetin başlangıcı düşünülürse kanunlarımızın eksikliğinden meydana geldiğini belirtmişti. Esasen zina eden kişilerin recmi hakkındaki kanunun ortadan kaldırılmasından ve ihmalinden dolayı bu kadar meselenin ortaya çıktığını belirterek bunun yok edilmesinin ilahi emir ve kuralların tatbikine bağlı olduğunu savunmuştu. Anlaşılacağı üzere muhafazakar bir kişiliğe sahiptir.

Necmettin Sahir Sılan'ın 1921-1923 yılları arasında ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile yapmış olduğu ankette sorduğu "kazanılacak olan Ulusal Bağımsızlık Savaşı'mızın bolluk getirici ve verimli olması neye bağlıdır?" sorusu Rüştü Bey'e de yöneltilmişti. Bu soruya 1 Haziran 1922'de memleketin yolsuzluktan kurtulmasına, mekteplerin iyi muallimlerin nezaretinde idaresine, çiftçilerin ezilmemesine ve çiftçiliğin ihtiyaçlarının süratle temin olunmasına, şimendiferle, köprülerin inşa edilmesine bağlı olduğu şeklinde cevap verdi.

Milletvekilliği sona erince memleketine dönen Rüştü Bey, 1924 yılında öldü. 5 çocuk babası idi. Ailesi "Bulduk" soyadını almıştı.

Rüştü Bulduk

Hacer GÖL

KAYNAKÇA

BEŞTAŞ, İzzettin "1. Mecliste Ergani Milletvekilleri ve Faaliyetleri", **Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, C. 6, S. 5, 2019, s. 99-125.

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi, Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem**, C.3, TBMM Yayınları, Ankara 1994.

Diyarbakır Ansiklopedisi, C.1, Yelkovan Yayınları, Ankara 2013.

HAYKIR, Handan, " Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Palalı Milletvekilleri (I ve XXIII. Dönem)", **Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, C. 1, Elazığ 2018, s. 373-386.

TBMM Albümü 1920-2010, C.1, Ankara 2010 (https://www5.tbmm.gov.tr/TBMM_Album/Cilt1/Cilt1.pdf erişim: 12.09.2023)

TBMM Albümü 1920-1973, C.1, Ankara 1973.

SILAN, Necmettin Sahir, **İlk Meclis Anketi 1 Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Gelecekte Bekledikleri**, (Hazırlayan: Cihangir GÜNDOĞDU). Türkiye Büyük Millet Meclisi Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 2004, s.141.

YEDEK, Şahin, " Milli Mücadele Dönemi Vilayeti Ergani Madeni (Vali ve Milletvekillerinin Çalışmaları), **18. Türk Tarih Kurumu Kongresi**, Ankara, 2018, s. 673- 691.

10/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/rustu-bey-bulduk-1874-1924/?pdf=7716> adresinden erişilmiştir